

Rafael Ramis, un home de valors i ideals

▶ Joan Armangué rescata, del silenci i l'oblit, la vida d'aquest figuerenc compromès, lluitador i amb un gran esperit de servei

CRISTINA VILÀ FIGUERES

■ Segurament, pocs figuerencs avui en dia coneixen Rafael Ramis (1880-1936). No és estrany. En morir el primer any de la Guerra Civil, tota la seva trajectòria com a mestre, periodista i activista cultural va caure en l'oblit. Així també la seva tasca com a primer regidor socialista de l'Ajuntament de Figueres o, ja a l'exili, com a home de confiança de Francesc Macià. L'exalcalde de Figueres, Joan Armangué, ha estat la persona que ha rescatat la seva vida incidint en la idea que Ramis «era un lluitador, un home de valors i ideals, que mai va abandonar», una persona que, des de la rereguarda, com molts altres, «va fer avançar el nostre país».

La lectura del llibre *Rafael Ramis (1880-1936). Catalanista, republicà, socialista i maçó* (Editorial Cal·lígraf), presentat aquest passat diumenge als Caputxins de Figueres, és molt àgil. Aquesta era la voluntat d'Armangué, qui, per aconseguir-ho, ha escrit capítols que obren i tanquen facetes de la vida del personatge. Una d'aquestes va ser la de mestre i pedagog. L'autor reconeix que Ramis va ser «un renovador». Va seguir l'ofici del seu pare i va substituir-lo quan va morir al capdavant del col·legi Ramis, el primer on s'impartí ensenyament en català i on estudiaven més d'un centenar d'alumnes, molts dels quals el recorden «amb respecte i admiració» tot i el seu caràcter «exigent». «Va ser un

SANTI COLL

La presentació es va fer als Caputxins i va anar a càrrec d'Anna Teixidor, Mercè Torrent i el mateix autor.

COL·LECCIÓ FAMÍLIA BONATERRA

De jove, amb altres companys d'ideals.

ARXIU RAMIS

Rafael Ramis, en una fotografia de l'any 1916.

dels referents dels grans mestres d'aquella època i la seva escola perdurà fins als anys 70 amb el mestre Pey i, després, amb Pere Bruguera», comenta Armangué. Tres escenaris van ser vitals en

la vida de Ramis: Figueres, París i Barcelona. A Figueres va tenir un paper molt actiu com a mestre però també en política. Armangué, qui reconeix sentir-se molt identificat amb Ramis, destaca la

seva participació en la fundació de la Unió Federal Nacionalista Republicana, el 1911, i del setmanari *Empordà Federal*, del qual seria el primer director. «Forma part del sector més esquerrà i socialit-

zat que el porta el 1918, junt amb joves com Dalí, Met Miravittles o Martí Vilanova, a fundar el Grup Socialistes de Figueres». Va ser primer tinent d'alcalde i regidor a l'Ajuntament i, a més, presidí entitats com el Casino Menestral, l'Orfeó Germanor Empordanesa o l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, que va obrir a les classes més baixes. «Ramis era molt valorat a la ciutat i d'aquí neix l'amistat amb Josep Puig Pujades, que, malgrat que políticament agafen camins diferents, perdurà fins la mort», diu Armangué. Ells són l'exemple de persones «compromeses amb la qüestió pública, de diferents ideologies i amb un gran esperit de servei». La seva manera de fer altruista, per a Armangué, planteja dubtes i noves possibilitats davant la manera de fer actual de la política, tant professionalitzada.

El 1923 Ramis marxa exiliat a París amb la família, on viu set anys. No va ser fàcil. En conèixer-se la seva participació als fets de Prats de Molló «fou acomiadat del banc on treballava». En tornar a Barcelona, després de la dictadura de Primo de Rivera, «no pot fer de mestre perquè la seva edat no li permet entrar en oposicions». «Va ser un dels seus desenganys», reconeix l'autor. Les properes presentacions del llibre seran aquest dissabte a les 10 del vespre al Centre d'Estudis del Baix Fluvià, a Torroella de Fluvià, i, el 4 de novembre, al Mume de la Jonquera.

El forense Narcís Bardalet es confessa en un nou llibre sobre els secrets de la mort i la vida

▶ L'obra es presenta aquest divendres a la sala del Teatre El Jardí i el dia 5 de novembre a Girona

REDACCIÓ FIGUERES

■ La sala del Teatre Jardí de Figueres acull aquest divendres a les 20.00 hores la presentació del llibre *El que m'han ensenyat els morts, per entendre millor la vida* del Dr. Narcís Bardalet, pediatra i forense. Del text n'ha tingut cura la periodista Tura Soler. La Fundació Privada Dalmatius Moner s'ha fet càrrec de l'edició i el próleg ha anat a càrrec de Fernando Lacaba, president de l'Audiència Provincial de Girona. Lacaba rememora els inicis del doctor Bardalet i alerta que el llibre no és una biografia. «La seva història s'inicia entre els murs dels cementiris on realitzava les autòpsies, en un ambient surrealista carregat d'una forta olor de formol, i on va aprendre que els morts ensenyaven als

EMPORDÀ

El doctor Narcís Bardalet.

vius. Al dipòsit de cadàvers del ja extint hospital San Juan de Dios, de la ciutat de Bogotà, hi va haver durant molts anys un rètol en el qual es llegia: «Aquest és el lloc en el qual els morts ensenyen als vius», explica.

Tants anys al dipòsit de cadàvers no han suprimit, en el Dr. Bardalet, el seu permanent somriure

personal, destaca Lacaba, que es limita a prologar des del seu coneixement directe del personatge i la seva projecció professional. «El lector no té a les seves mans un llibre més sobre medicina forense. Tampoc no es troba davant d'una biografia personal o davant d'un altre text a l'estil d'un anecdotari. Per les seves pàgines des-

fila el que li han ensenyat els morts, les emocions, vivències, opinions, experiències viscudes, inquietuds personals; l'origen de les quals prové de qui ha dedicat tota una vida al món dels morts i dels qui vam tenir ocasió de caminar al seu costat en tan singular ofici». Lacaba se suma a la idea que «la mort no és quelcom trist, no és el final. Ens ensenya a viure i ens humanitza». «És curiós comprovar com la professió del metge forense pot, fins i tot, modificar les nostres prioritats en la vida», diu.

Si el lector busca emocions intenses, les trobarà en aquesta singular obra, que, com el mateix doctor ha reconegut, «guarda molts secrets dels cementiris» i que compta amb la participació de personatges populars i singulars procedents del món de la música, l'art o la religió, entre d'altres.

El llibre també es presentarà a Girona el proper 5 de novembre, a les 20.00 hores, a l'Auditori del Palau de Congressos de Girona.

PROPOSTA

EMPORDÀ

PRESENTACIÓ Dani Lagi parla de la Marvel a Las Vegas

LLOC: Hall Cinemes Las Vegas.

DIA: Dissabte, a les 18.00 hores.

Dissabte es presenta a Figueres el llibre *Cómo conocí vuestra Marvel* de l'autor Dani Lagi, que tindrà lloc a les sis de la tarda en el hall dels Cinemes Las Vegas de Figueres en un acte organitzat per La Bookman Llibreria i Panini Còmics amb la presència de l'autor. Lagi és el creador del canal de Youtube STRIP MARVEL, amb més de 500.000 subscriptors i amb vídeos que superen els 2 milions de visualitzacions, cosa que el converteix en un dels *youtubers* més importants de parla catalana a tot el món per les informacions i reflexions sobre l'univers cinemàtic de Marvel. **REDACCIÓ**